

6

Νομοθετικές, Δειτουργικές και οργανωτικές προτάσεις

6

Νομοθετικές, λειτουργικές και οργανωτικές προτάσεις

Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζονται νομοθετικές, λειτουργικές και οργανωτικές προτάσεις για τη βελτίωση της λειτουργίας της δημόσιας διοίκησης. Ο Συνήγορος του Πολίτη διατυπώνει τις σχετικές προτάσεις σε ειδικές εικθέσεις ή ακόμη και σε πορίσματα ατομικών υποθέσεων, επειδή κρίνει ότι η αντιμετώπιση ορισμένων από τα θέματα που έχει διερευνήσει απαιτούν είτε την τροποποίηση της οικείας νομοθεσίας είτε την αναδιάρθρωση της οργάνωσης και της λειτουργίας των αρμόδιων υπηρεσιών.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

ΘΕΜΑ 1: Ασφαλιστικά δικαιώματα ανέργων και διοικητική δυσλειτουργία του ΟΑΕΔ

Ο Συνήγορος του Πολίτη διερεύνησε περίπου 350 αναφορές σχετικά με την επιδοματική προστασία της ανεργίας και εντόπισε μια σειρά προβλημάτων σχετικών με την απολαβή των ασφαλιστικών δικαιωμάτων των ανέργων αλλά και τη λειτουργία του ΟΑΕΔ ως δημόσιας υπηρεσίας κοινωνικής ασφάλισης κατά του κινδύνου της ανεργίας. Η έρευνα της Αρχής είχε ως αποτέλεσμα τη σύνταξη σχετικής ειδικής έκθεσης [βλ. κεφ. ?], στην οποία περιλαμβάνεται ικανός αριθμός νομοθετικών και οργανωτικών προτάσεων προς το αρμόδιο υπουργείο.

ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ

a. Να υπαχθούν και στην ασφάλιση του κλάδου ανεργίας τα πρόσωπα τα οποία παρέχουν την προσωπική τους εργασία (κατά κύριο ή συγκύριο επάγγελμα) με σύμβαση μίσθωσης έργου σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου ή στο δημόσιο και στους ΟΤΑ, με συνθήκες παρόμοιες από άποψη χρόνου, τρόπου και τόπου απασχόλησης με εκείνες που απαντούν στις περιπτώσεις εργαζομένων με μίσθωση εργασίας οι οποίοι ασφαλίζονται υποχρεωτικά και αυτοδικαίως στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ με βάση την Β1/21/21/1334/1983 ΥΑ.

β. 1. Να τροποποιηθεί η σχετική διάταξη του άρθρου 4 του Ν. 1545/1985 κατά τρόπο ώστε η εποχιακή απασχόληση να συναρτάται κυρίως με την εργασία που παρέχεται από τον εργαζόμενο κατά συγκεκριμένη χρονική περίοδο (εποχή έτους) και λιγότερο με τον τρόπο οργάνωσης της δραστηριότητας του εργοδότη. 2. Να ανακληθεί η με αρ. 118454/1989 εγκύκλιος του ΟΑΕΔ, η οποία διεύρυνε, χωρίς σχετική νομοθετική εξουσιοδότηση, τον ορισμό της εποχιακής εργασίας εντάσσοντας σε αυτόν και τις επιχειρήσεις που λειτουργούν πέραν των εννέα μηνών και διατηρούν μέχρι το 25% του μέσου όρου του προσωπικού τους, και παράλληλα να ρυθμιστούν νομοθετικά οι περιπτώσεις που ενδεχομένως να θιγούν από την κατάργηση της εγκυκλίου. 3. Να εκδοθεί εγκύκλιος με την οποία να καθίσταται σαφές ότι για τη θεμελίωση δικαιώματος σε επιδότηση της ανεργίας δεν απαιτείται να είναι συνεχείς οι περίοδοι εποχιακής απασχόλησης.

γ. Οι καθηγητές οι οποίοι απασχολούνται με αλληεπάλληλες συμβάσεις ορισμένου χρόνου ή με βραχύβιες συμβάσεις αορίστου χρόνου και υφίστανται τη συχνή εναλλαγή περιόδων εργασίας και ανεργίας, να αντιμετωπιστούν ως ιδιαίτερη κατηγορία εργαζομένων

και να προστατευθούν έναντι του ασφαλιστικού κινδύνου της ανεργίας με μειωμένες προ-
ϋποθέσεις επιδότησης, ανάλογες με αυτές των εποχιακών εργαζομένων.

δ. Οι εργαζόμενοι με διαδοχικές ή ασυνεχείς συμβάσεις ορισμένου χρόνου να επιδοτη-
θούν, λόγω ανεργίας, με μειωμένες χρονικές προϋποθέσεις, ανάλογες με εκείνες των
εποχιακών εργαζομένων.

ε. 1. Να τροποποιηθεί το άρθρο 3, παράγρ. 2, εδάφιο α' του Ν. 1545/1985 κατά τρόπο
ώστε να θεωρούνται άνεργοι και να λαμβάνουν την επιδότηση της ανεργίας όσοι, μετά τη
λύση ή τη λήξη της σχέσης εργασίας τους, εργάζονται με μη μισθωτή απασχόληση η
οποία όμως δεν επαρκεί για τον βιοπορισμό τους. 2. Να εξειδικευθούν με κανονιστική
πράξη τα εισοδηματικά όρια και ο τρόπος υπολογισμού τους, με ρύθμιση αντίστοιχη με
εκείνη του ΕΚΑΣ. 3. Να καταργηθούν οι εγκύκλιοι με αρ. 101282/27.1.1994 και 109842/
27.5.1996 του ΟΑΕΔ, με τις οποίες, χωρίς σχετική νομοθετική εξουσιοδότηση, προβλέ-
φθηκε η επιδότηση της ανεργίας μισθωτών που ως ελεύθεροι επαγγελματίες εμφανί-
ζουν χαμηλά εισοδήματα. 4. Να εκδοθεί ειδικό ενημερωτικό φυλλάδιο σχετικά με την
επιδότηση και άλλα μέτρα για τους ανέργους, το οποίο θα συνοδεύει υποχρεωτικά την
κάρτα ανεργίας και θα δίνεται στον άνεργο κατά την παραλαβή της. Στο φυλλάδιο πρέπει
να γίνεται ρητή μνεία στη μη διακοπή της επιδότησης της ανεργίας όταν η απασχόληση
που βρίσκει ο άνεργος στη διάρκεια της επιδότησης δεν συνιστά το κύριο μέσο βιοπορι-
σμού του.

στ. Να τροποποιηθεί η διάταξη του άρθρου 1, παράγρ. 1 του Ν. 1759/1988 έτσι ώστε τα
πρόσωπα που παρέχουν εργασία κατά κύριο επάγγελμα σε εργοδότες των οπίων είναι
σύζυγοι ή συγγενείς πρώτου ή δεύτερου βαθμού συγγένειας να ασφαλίζονται υποχρεω-
τικά και αυτοδικαίως όχι μόνο στην κύρια ασφάλιση του ΙΚΑ και στην επικουρική ασφάλι-
ση του ΕΤΑΜ, αλλά και στον κλάδο ανεργίας του ΟΑΕΔ. Αναλόγως, πρέπει να τροποποιη-
θεί και η με αρ. Φ21/3288/20.12.1988–9.1.1989 ΥΑ και να καταργηθούν οι εξαιρέσεις από
την ασφάλιση ανεργίας του άρθρου 21 του Ν. 1082/1980 και του άρθρου 3 του Ν.
1545/1985.

z. Να τροποποιηθεί το άρθρο 3, παράγρ. 2, εδάφιο γ' του Ν. 1545/1985 ώστε οι επιδο-
τούμενοι άνεργοι που συμμετέχουν σε προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης να μην
χάνουν την ιδιότητα του ανέργου κατά την παρακολούθηση του προγράμματος.

η. 1. Να τροποποιηθεί η διάταξη του άρθρου 5, παράγρ. 2 του Κανονισμού Παροχών
Ανεργίας ώστε, σε περίπτωση άρνησης του εργοδότη να χορηγήσει έγγραφη καταγγελία,
η επιδότηση να καθίσταται δυνατή και η έλλειψη έγγραφης καταγγελίας να καλύπτεται
από τη σχετική έκθεση του αρμόδιου οργάνου του ΟΑΕΔ ή από το τυχόν συνταχθέν δελτίο
εργατικής διαφοράς από τα όργανα του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας. 2. Να τροπο-
ποιηθεί η διάταξη του άρθρου 31 του ΝΔ 2698/1953 ώστε να μην συμψηφίζονται τα επι-
δόματα ανεργίας με τους μισθούς υπερημερίας. Οι μισθοί υπερημερίας να καταβάλλονται
εξ ολοκλήρου στον ακύρως απολιθέντα, ο δε εργοδότης να υποχρεούται να καταβάλει
επιπλέον στον ΟΑΕΔ τα επιδόματα ανεργίας που ο οργανισμός κατέβαλε στον άνεργο. Με-
τά τη δικαστική αναγνώριση της ακυρότητας της απόλυσης, ο χρόνος της πλασματικής
απασχόλησης [κατά τον οποίο ο εργαζόμενος είχε απολιθεί παράνομα] να συνυπολογί-
ζεται για τη θεμελίωση δικαιώματος επιδότησης της ανεργίας. Σε περίπτωση που ο εργο-
δότης δεν εκτελεί τη δικαστική απόφαση και δεν επανεντάσσει τον μισθωτό στη θέση ερ-
γασίας, να επιδοτείται ο ασφαλισμένος χωρίς να χρειάζεται νέα έγκυρη καταγγελία. Στην
περίπτωση αυτή, να στρέφεται ο ΟΑΕΔ κατά του εργοδότη για να εισπράξει τα επιδόματα
ανεργίας που ο ΟΑΕΔ κατέβαλε στον ασφαλισμένο.

θ. Να κατοχυρωθεί νομοθετικά η διαδικασία της παραγρ. 49 της Κωδικοποίησης Ερμηνευτικών Θδηγιών. Η απόφαση με την οποία θα διαπιστώνεται η διακοπή λειτουργίας της επιχείρησης να μην λαμβάνεται από το ΔΣ του ΟΑΕΔ, αλλά να ανατεθεί στον διεύθυντή της τοπικής υπηρεσίας ή στο αρμόδιο όργανο της Περιφερειακής Διεύθυνσης. Οι παροχές αφερεγγυότητας να καταβάλλονται σε σύντομο χρονικό διάστημα μετά τη διακοπή καταβολής του μισθού. Μετά την εξάντληση του δικαιώματος στις παροχές αφερεγγυότητας του εργοδότη, να γίνεται ταχεία έγκριση της επιδότησης της ανεργίας. Να εκδοθεί εγκύκλιος οδηγία που να διευκρινίζει το πεδίο εφαρμογής των διατάξεων των παροχών αφερεγγυότητας και των παροχών ανεργίας.

ι. Να καταργηθεί η αποσβεστική προθεσμία των 60 ημερών για την αναγγελία της λύσης ή της λήξης της εργασιακής σχέσης και την υποβολή αίτησης επιδότησης. Να εγκρίνεται η επιδότηση εφόσον η αναγγελία της λύσης ή της λήξης της εργασιακής σχέσης και η αίτηση επιδότησης υποβληθούν ενώ ο ενδιαφερόμενος είναι ακόμη άνεργος (από αιτήσεως). Ως προς την έναρξη της επιδότησης, στις περιπτώσεις που δεν συμπληρώνεται ο απαιτούμενος ασφαλιστικός χρόνος λόγω πλημμελούς ασφάλισης ή μη ασφάλισης εκ μέρους του εργοδότη και εφόσον έχει υποβληθεί καταγγελία από τον εργαζόμενο, να εξετάζεται η καταγγελία κατ' απόλυτη προτεραιότητα. Σε περίπτωση έκδοσης Πράξης Επιβολής Εισφορών (ΠΕΕ) και άσκησης ένστασης εκ μέρους του εργοδότη, να εκδικάζεται επίσης η ένσταση κατ' απόλυτη προτεραιότητα και το αργότερο μέσα ένα τρίμηνο από την υποβολή της. Εφόσον η Τοπική Διοικητική Επιτροπή επικυρώσει την ΠΕΕ, να λαμβάνεται υπόψη ο ασφαλιστικός χρόνος για την επιδότηση της ανεργίας ανεξαρτήτως προσφυγής στα δικαστήρια. Προτείνεται δε οι ασφαλισμένοι να ενημερώνονται εγγράφως σχετικά με την άσκηση του ασφαλιστικού τους δικαιώματος, και η ενημέρωση να περιέχεται στο έγγραφο της καταγγελίας που κοινοποιεί ο εργοδότης στον μισθωτό. Προτείνεται επίσης η ενημέρωση σχετικά με τις προϋποθέσεις χορήγησης των παροχών ανεργίας να περιλαμβάνεται στον οδηγό ασφαλισμένου του ΙΚΑ, αφού οι διαδικασίες υπαγωγής στην ασφάλιση μισθωτών πραγματοποιούνται από το ΙΚΑ και για τον κλάδο ανεργίας.

ια. Να μην αναστέλλεται η χορήγηση του επιδόματος ανεργίας στη διάρκεια της κυοφορίας και της λοχείας. Η λύση αυτή εξασφαλίζει την αναπλήρωση του εισοδήματος της ανεργίας κατά τον κρίσιμο χρόνο συρροής των δύο ασφαλιστικών κινδύνων [ανεργίας και κυοφορίας] χωρίς να επιβαρύνει οικονομικά τον οργανισμό, αφού η διάρκεια της επιδότησης που έχει εγκριθεί παραμένει η ίδια. Αποφεύγεται επίσης η επιβάρυνση της διαδικασίας με αλλεπαλληλες πράξεις αναστολής και επαναχορήγησης.

ιβ. Η εφαρμογή των κανόνων της διαδοχικής ασφάλισης και στις περιπτώσεις των ασφαλισμένων που έχουν ασφαλιστεί έναντι του κινδύνου της ανεργίας και έχουν καταβάλει ασφαλιστικές εισφορές λόγω ανεργίας σε περισσότερους ασφαλιστικούς οργανισμούς. Προτείνεται, μάλιστα, να καθοριστεί νομοθετικά ότι οι απαιτούμενες χρονικές προϋποθέσεις για τη θεμελίωση δικαιώματος τακτικής επιδότησης της ανεργίας θα υπολογίζονται με βάση οιλόκληρο τον χρόνο ασφάλισης στον κλάδο ανεργίας τον οποίο διένυσε ο εργαζόμενος διαδοχικά σε περισσότερους του ενός ασφαλιστικούς φορείς. Τέλος, προτείνεται η κατάργηση των διατάξεων που θέτουν ειδικές προϋποθέσεις για τη θεμελίωση ασφαλιστικού δικαιώματος σε επιδότηση της ανεργίας ως ασυμβίβαστες με τον θεσμό της διαδοχικής ασφάλισης.

ιγ. Να τροποποιηθεί το άρθρο 5, παράγρ. 4, του Κανονισμού Παροχών Ανεργίας και Στρατεύσεως του ΟΑΕΔ έτσι ώστε για την εγγραφή στα μητρώα των ανέργων και την επιδότηση της ανεργίας των απλοδιδαπών ασφαλισμένων του οργανισμού να απαιτείται ο εργαζόμε-

νος να έχει εκπληρώσει τις ασφαλιστικές του υποχρεώσεις και να πληροί τις προϋποθέσεις για την επιδότηση –ό,τι διηλαδή απαιτείται και για τους ημεδαπούς εργαζομένους– και όχι η προσκόμιση της διοικητικής άδειας διαμονής για εργασία. Σε κάθε περίπτωση, ακόμη και όταν οι ασφαλιστικές παροχές συνδέονται με τη διοικητική άδεια διαμονής για εργασία, να αρκεί να επιδείξει ο εργαζόμενος τη βεβαίωση ότι έχει καταθέσει την αίτηση και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την ανανέωση της άδειας διαμονής για εργασία. Επομένως, να εφαρμόζεται και από τον ΟΑΕΔ η διάταξη του άρθρου 11, παράγρ. 4, του Ν. 3386/2005 και να εκδοθεί σχετική εγκύκλιος οδηγία για την εφαρμογή της διάταξης αυτής. Διαφορετικά, να τροποποιηθεί το άρθρο 7 του κανονισμού κατά τρόπο ώστε να μην αναστέλλεται η επιδότηση της ανεργίας των αιλιοδαπών ασφαλισμένων του οργανισμού όταν λήγει η άδεια διαμονής για εργασία, εφόσον έχει κατατεθεί αίτηση και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την ανανέωσή της και προσκομίζεται η σχετική προς τούτο βεβαίωση. Στη συνέχεια, προτείνεται να καταργηθεί ως προϋπόθεση η προσκόμιση σύμβασης [ή δήλωσης] εργασίας για την ανανέωση της διοικητικής άδειας διαμονής, αφού αρκεί ο αιλιοδαπός να έχει συμπληρώσει τον απαιτούμενο αριθμό ημερών ασφάλισης προκειμένου να διαπιστώσει η διοίκηση ότι σκοπός της διαμονής του στη χώρα είναι η εργασία. ιδ. Το ζήτημα της παράλληλης [μειωμένης] απασχόλησης και της επιδότησης της ανεργίας χρήζει νομοθετικής ρύθμισης, αφού ληφθούν υπόψη τρία στοιχεία:

- οι επιπτώσεις που επιφέρει στην ένταξη ή την επανένταξη των ανέργων στην αγορά εργασίας και στην οικονομική ισορροπία του ασφαλιστικού συστήματος ο πλήρης αποκλεισμός της παράλληλης μειωμένης απασχόλησης και της επιδότησης της ανεργίας,
- οι ανισότητες ως προς τη μεταχείριση των ανέργων ανάλογα με τη φύση της παράλληλης ασκούμενης περιορισμένης δραστηριότητας [μισθωτής και μη μισθωτής] τις οποίες συνεπάγεται ο αποκλεισμός αυτός,
- ο ασφαλιστικός χαρακτήρας της τακτικής επιδότησης, με τον οποίο δεν συμβιβάζονται τα εισοδηματικά κριτήρια. Με το ισχύον νομικό καθεστώς, είναι απαραίτητο να διευκρινιστεί το θέμα με νέα εγκύκλιο, που θα θέσει τέλος στην υπάρχουσα ανασφάλεια δικαίου και η οποία, κατά την άποψη της Αρχής, πρέπει να ακολουθεί τις παραπάνω κατευθύνσεις.

ιε. 1. Να τροποποιηθεί η διάταξη του άρθρου 27 του Ν. 3016/2002 και της κατ' εξουσιοδότηση εκδοθείσας νομοθεσίας ώστε να αρθεί ο περιορισμός της ελιτηνικής υπηκοότητας και της υπηκοότητας κράτους-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που προβλέπεται για τη χορήγηση του επιδόματος των μακροχρόνια ανέργων. 2. Να τροποποιηθεί η εγκύκλιος Β/112514/29.4.2003 του ΟΑΕΔ ώστε να περιλαμβάνονται ρητά όλοι οι άνεργοι που συμπληρώνουν δώδεκα μήνες τακτικής επιδότησης, ανεξάρτητα από το εάν το διάστημα αυτό έχει καλυφθεί με μία ή με περισσότερες εγκριτικές αποφάσεις. 3. Να καταργηθούν οι οδηγίες της διοίκησης του ΟΑΕΔ που ερμηνεύουν εσφαλμένως τις ισχύουσες διατάξεις και οδηγούν στον εν τοις πράγμασι αποκλεισμό των πλικιωμένων ανέργων από τα κοινωνικά πλεονεκτήματα που προβλέπει ο νόμος. 4. Να γίνονται δεκτές οι αιτήσεις ένταξης στην προαιρετική συνέχιση της ασφάλισης των μακροχρόνια ανέργων που υπερβαίνουν το 740 έτος της ηλικίας τους. 5. Η κατάργηση του εδαφίου β' της παραγρ. 2 του άρθρου 1 του Ν. 3227/2004, σύμφωνα με το οποίο εξαιρούνται από την ασφάλιση κλάδου ανεργίας οι μακροχρόνια άνεργοι που προσλαμβάνονται με επιδότηση του εργοδότη από τον ΟΑΕΔ.

ΘΕΜΑ 2: Απλοποίηση της διαδικασίας προσλήψεων του Ν. 2643/1998

Ο Συνήγορος του Πολίτη διερεύνησε αναφορά σύμφωνα με την οποία ο αναφερόμενος συμμετείχε στην προκήρυξη του ΟΑΕΔ του 2004, με βάση τον Ν. 2643/1998, στην κατηγο-

ρία ΑμεΑ, και εμφανίστηκε ως επιτυχών στον προσωρινό πίνακα μοριοδότησης. Ματόσο, στον τελικό πίνακα μοριοδότησης εμφανίζοταν ως επιλαχών, καθότι έγινε δεκτή αίτηση θεραπείας άλλου συνυποψιφίου του –ο οποίος είχε αρχικά αποκλειστεί διότι δεν είχε προσκομίσει εμπρόθεσμα υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/1986 για τη μη συνταξιοδότησή του από το δημόσιο ή από άλλον φορέα– έπειτα από σχετική οδηγία της με αρ. 200692/12.10.2006 εγκυρώθηκε της Κεντρικής Επιτροπής Εποπτείας και Συντονισμού Εφαρμογής του Ν. 2643/1998.

Συμειώνεται ότι στο έντυπο της αίτησης που υπέγραψαν και υπέβαλλαν οι υποψήφιοι υπήρχε σχετική ένδειξη, ότι δηλώνουν υπεύθυνα πως δεν λαμβάνουν σύνταξη από το δημόσιο ή από οποιονδήποτε ασφαλιστικό οργανισμό, κύριας ή επικουρικής ασφάλισης, αθροιστικά μεγαλύτερη από το κατώτατο όριο σύνταξης γήρατος που καταβάλλει το ΙΚΑ. Ματόσο, σε αντίθεση με τον Ν. 2190/1994, στον Ν. 2643/1998 (καθώς και στη συναφή νομοθεσία) δεν υπάρχει διάταξη που να εξομοιώνει την αίτηση για πρόσληψη με υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/1985 και, ως εκ τούτου, λείπει εν προκειμένω μία εκ των προϋποθέσεων που έχει θέσει η νομολογία του Συνηγόρου του Πολίτη για το επιτρεπτό της εκπρόθεσμης υποβολής δικαιολογητικών.

ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ

Να υιοθετηθεί διάταξη αντίστοιχη με εκείνη της παραγρ. 6 του άρθρου 16 του Ν. 2190/1994, που να συνδέει την αίτηση για πρόσληψη, σύμφωνα με τον Ν. 2643/1998, με τις έννομες συνέπειες της υπεύθυνης δήλωσης του Ν. 1599/1986, δηλαδή το έντυπο της αίτησης να περιβληθεί τον τύπο της υπεύθυνης δήλωσης και να καταργηθεί η υποχρέωση που έχει ο αιτών για κατάθεση υπεύθυνης δήλωσης ότι δεν συνταξιοδοτείται (αφού ήδη περιέχεται στην αίτησή του). Αυτή η ρύθμιση θα καταστήσει σαφείς τις ποινικές κυρώσεις που προβλέπονται για ενδεχόμενη δήλωση ψευδών γεγονότων ήδη από την υποβολή της αίτησης για πρόσληψη και θα απλοποιήσει τις διαδικασίες επ' αφετησία τόσο των αιτούντων όσο και των διοικητικών υπηρεσιών.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

ΘΕΜΑ: Απόρρητο πειθαρχικής διαδικασίας δικηγορικών συλλόγων

Έπειτα από τη διερεύνηση υποθέσεων σχετικών με την πάγια πρακτική των δικηγορικών συλλόγων να απορρίπτουν αιτήσεις για τη χορήγηση στοιχείων από πειθαρχικούς φακέλους, επικαλούμενοι το άρθρο 241, παράγρ. 4 του Κώδικα Δικηγόρων [ΝΔ 3026/1954] –το οποίο ορίζει ότι «περί της συνεδριάσεως τηρούνται πρακτικά [...] άτινα παραμένουσι μυστικά»– ο Συνήγορος του Πολίτη έχει διατυπώσει την άποψη ότι, κατά τη σύμφωνη με το Σύνταγμα ερμηνεία της διάταξης αυτής, ο ισχυρισμός περί μυστικότητας δεν είναι δυνατόν να αντιτάσσεται στον ίδιο τον πολίτη ο οποίος έχει προβεί στην καταγγελία εις βάρος του δικηγόρου. Υστερα από τη διαμεσολάβηση της Αρχής επί μια σειρά υποθέσεων [Ετήσια έκθεση 2005, σ. 73–76], το Πειθαρχικό Συμβούλιο του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών μετέβαλε την προηγούμενη πρακτική του και δέχθηκε, δυνάμει της με αρ. πρωτ. 23/2007 απόφασής του, ότι «στους εντοπείσι ή πρών εντοπείσι των δικηγόρων οι οποίοι υπέβαλλαν την αναφοράν εξ αφορμής της οποίας ελέγχθηκε πειθαρχικώς ο εντοποδόχος δικηγόρος τους [...] θα χορηγούνται αντίγραφα εκ των πειθαρχικών δικογραφιών [...] σε κάθε περίπτωση». Η ατομική αυτή απόφαση άμεσα δεν έχει χαρακτήρα γενικής δέσμευσης, οπότε τα πειθαρχικά συμβούλια άλλων δικηγορικών συλλόγων, ή ακόμη και του ίδιου του ΔΣΑ, εμμένουν στην άποψη περί απόλυτης μυστικότητας.

ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ

Να αναμορφωθεί το άρθρο 241, παράγρ. 4 του Κώδικα Δικηγόρων (ΝΔ 3026/1954), ώστε να προβληφθεί ροτά ότι όποιος υποβάλλει καταγγελία εις βάρος δικηγόρου δικαιούται πλήρη πρόσβαση στον σχετικό πειθαρχικό φάκελο.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΘΕΜΑ 1: Διαδικασία επιλογής συμβασιούχων διδασκόντων σε ΑΕΙ

Κατά τη διερεύνηση υποθέσεων σχετικών με την επιλογή συμβασιούχων διδασκόντων σε ΑΕΙ (Έτησια έκθεση 2005, σ. 58, Έτησια έκθεση 2006, σ. 74), ο Συνήγορος του Πολίτη συνεχίζει να διαπιστώνει ότι τα πρακτικά επιλογής δεν περιέχουν πάντοτε εξατομικευμένη αιτιολογία ή ότι δεν τηρούνται. Τα ΑΕΙ παραδείπονταν να αξιολογήσουν το έργο των ήδη υπηρετούντων εν όψει νέας κρίσης, ενίστε δε ακόμη και να τεκμηριώσουν ότι τα πρόσωπα που τελικά επιλέγονται συγκεντρώνουν τα στοιχειώδη τυπικά προσόντα. Η σχετική διάταξη (άρθρο 5 του ΠΔ 407/1980) δεν περιέχει καμιά διαδικαστική ρύθμιση, πλην όμως η όλη διαδικασία οφείλεται να καθιστά εφικτό τον ακαδημαϊκό έλεγχο και τον έλεγχο νομιμότητας ως προς την πληρότητα της αιτιολογίας. Το ΥΠΕΠΘ είναι σύμφωνο με την άποψη αυτή, αλλά δεν φαίνεται να διαθέτει περιθώρια για άσκηση εποπτείας στο συγκεκριμένο πεδίο.

ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ

Να εμπλουτιστεί το νομικό πλαίσιο που διέπει την επιλογή συμβασιούχων διδασκόντων σε ΑΕΙ (άρθρο 5 του ΠΔ 407/1980), με τη θέσπιση ειδικών διαδικαστικών ρυθμίσεων οι οποίες να προσεγγίζουν, κατά το μέτρο του δυνατού, τις εγγυήσεις διαφάνειας που ισχύουν για τα μέλη ΔΕΠ.

ΘΕΜΑ 2: Ένταξη πτυχιούχων Τμήματος Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Πατρών στον κλάδο ΠΕ 02 Φιλολόγων

Ο Συνήγορος του Πολίτη διερεύνησε αναφορά πτυχιούχου του Τμήματος Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Πατρών που zήτησε τη διαμεσολάβηση της Αρχής ώστε η διοίκηση να εντάξει τους αποφοίτους του τμήματος στον κλάδο ΠΕ 02 Φιλολόγων ή να συστήσει νέο κλάδο εκπαιδευτικών για τη συγκεκριμένη ειδικότητα. Αρχικά, ο Συνήγορος του Πολίτη απάντησε ότι δεν είχε τη δυνατότητα διαμεσολάβησης, επειδή η ενδεχόμενη πρόταση για ένταξη των πτυχιούχων στον κλάδο ΠΕ 02 συνιστά τεχνική κρίση, η οποία εκφεύγει των αρμοδιοτήτων της Αρχής. Αναφορικά δε τη δημιουργία νέου κλάδου, στελέχη του υπουργείου απέκλεισαν κάθε παρόμοιο ενδεχόμενο. Ωστόσο, η Αρχή συνέχισε να παρακολουθεί την εξέλιξη του θέματος. Μεταγενέστερα, το εν λόγω Τμήμα Φιλοσοφίας μετέβαλε το πρόγραμμα των σπουδών του, με αποτέλεσμα τη θετική εισήγηση του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου για την ένταξη των πτυχιούχων του στον κλάδο ΠΕ 02. Ωστόσο, η εισήγηση δεν υπεγράφη από την ολομέλεια του Τμήματος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και το θέμα παραπέμφθηκε για επίλυση στην αρμόδια επιτροπή που είχε συσταθεί στο Υπουργείο Παιδείας. Κατά τον Απρίλιο του 2006, ο Συνήγορος του Πολίτη πληροφορήθηκε ότι η αρμόδια επιτροπή αποφάνθηκε αρνητικά για την ένταξη των πτυχιούχων στον κλάδο ΠΕ 02.

Στη συνέχεια, με τη με αρ. 67859/β1/10.7.2006 ΥΑ («Αντιστοιχίες Πανεπιστημιακών Τμημάτων»), ρυθμίστηκε το zήτημα της αντιστοιχίας του πτυχίου του Τμήματος Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Πατρών με τα πτυχία αντίστοιχων τμήματα άλλων πανεπιστημίων της χώρας, οι απόφοιτοί του όμως δεν έχουν τα ίδια επαγγελματικά δικαιώματα όσον

αφορά στην πρόσβαση στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, δημόσια και ιδιωτική. Επιπλέον, οι απόφοιτοι του τμήματος είχαν γίνει δεκτοί στον διαγωνισμό των εκπαιδευτικών του ΑΣΕΠ του 2007, χωρίς ωστόσο να υπάρχει δυνατότητα διορισμού τους σε περίπτωση επιτυχίας τους.

ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ

Να συμπεριληφθεί το πτυχίο του Τμήματος Φιλοσοφίας της Σχολής Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Πατρών στα προσόντα διορισμού του κλάδου ΠΕ 02.

ΕΞΕΛΙΞΗ

Με τις διατάξεις της παραγρ. 3, του άρθρου 26 του Ν. 3577/2007, προστέθηκε στα προσόντα διορισμού του κλάδου ΠΕ 02 το πτυχίο του Τμήματος Φιλοσοφίας της Σχολής Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Πατρών. Η διάταξη ισχύει αναδρομικά από τις 20.7.2006.

ΘΕΜΑ 3: Σχολική φοίτηση και αξιολόγηση μαθητή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες

Ο Συνήγορος του Πολίτη δέχθηκε αναφορά με θέμα σοβαρά προβλήματα στη σχολική φοίτηση μαθητή γυμνασίου με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες λόγω νοητικής υστέρησης, ο οποίος φοιτούσε σε κανονικό γυμνάσιο, ελπείψει ειδικού εκπαιδευτικού πλαισίου στην περιοχή της κατοικίας του. Ο μαθητής αρχικά κάθηθηκε να επαναλάβει την Α' γυμνασίου, έπειτα από αποτυχία του στις γραπτές εξετάσεις του Σεπτεμβρίου. Το γεγονός αυτό είχε ως συνέπεια να αποκοπεί από τον φιλικό κύκλο των συμμαθητών που είχε δημιουργήσει, να απομονωθεί και να στιγματιστεί στο σχολικό και το ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον του χωριού όπου διέμενε. Άκολούθησε μια σειρά προβλημάτων στη σχολική προσαρμογή του, και στα επόμενα έτη ο μαθητής έμεινε μετεξεταστέος τόσο στη Β' όσο και στη Γ' γυμνασίου.

Ο Συνήγορος του Πολίτη προέβη σε μια σειρά ενεργειών προς το σχολείο και την αρμόδια Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Νομού Αρκαδίας, επισημαίνοντας την ανάγκη για διαφορετικό τρόπο αξιολόγησης του μαθητή, με την αξιοποίηση των δυνατότήτων που παρέχει ο Ν. 2817/2000, καθώς ο μαθητής αδυνατεί να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις του σχολείου εξεταζόμενος από κοινού με τους άλλους μαθητές. Οι παρεμβάσεις αυτές δεν είχαν αποτέλεσμα, καθώς τόσο οι διδάσκοντες όσο και ο διοίκηση προέβαλαν την άποψη ότι δεν υπάρχει σαφές νομοθετικό πλαίσιο για διαφορετικό τρόπο αξιολόγησης του μαθητή ή για απαλλαγή του από τις γραπτές εξετάσεις.

ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ

a. Να εκδοθεί αμέσως υπουργική απόφαση κατ' εφαρμογήν του άρθρου 1, παράγρ. 17 του Ν. 2817/2000 προκειμένου να υλοποιηθούν εξατομικευμένα εκπαιδευτικά προγράμματα για μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες που φοιτούν στα σχολεία γενικής εκπαίδευσης, καθώς και το προεδρικό διάταγμα που προβλέπεται από τη διάταξη του άρθρου 22 του Ν. 2817/2000, αναφορικά με την αξιολόγηση μαθητών γυμνασίου της συγκεκριμένης κατηγορίας και άλλων ομάδων οι οποίες δεν καλύπτονται από τα προεδρικά διατάγματα που έχουν ήδη εκδοθεί. Συγκεκριμένα, κατά την αξιολόγηση των μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες που οφείλονται σε «νοητική ανεπάρκεια/ανωριμότητα» οι οποίοι φοιτούν σε κανονικά γυμνάσια, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η αδυναμία πολλών από αυτούς να αντεπεξέλθουν σε γραπτές προαγωγικές εξετάσεις –και ιδίως να συμμετάσχουν σε αυτές από κοινού με τους υπόλοιπους μαθητές– προκειμένου να διασφαλίζεται η αξιολόγησή τους με βάση τις πραγματικές τους ικανότητες.

β. Να ληφθούν μέτρα για την επαρκή επιμόρφωση των εκπαιδευτικών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης όσον αφορά στην εκπαιδευτική και την παιδαγωγική αντιμετώπιση της εν πλάνω κατηγορίας μαθητών, ώστε ο σεβασμός των δικαιωμάτων τους να μην επαφίεται στη διακριτική ευχέρεια ή την ευαισθησία μεμονωμένων εκπαιδευτικών, αλλά να διασφαλίζεται με τρόπο αντικειμενικό.

γ. Το υπουργείο να μεριμνήσει ώστε, στις περιοχές της χώρας όπου δεν υπάρχει δυνατότητα επιλογής ειδικού εκπαιδευτικού πλαισίου ή στις περιπτώσεις στις οποίες, για οποιονδήποτε λόγο, δεν έχουν ληφθεί τα ειδικά μέτρα εκπαιδευτικής υποστήριξης που προβλέπει ο Ν. 2817/2000, να είναι σαφής και επαρκώς θεσμοθετημένη η αυξημένη ευθύνη των εκπαιδευτικών πειτουργών και της διοίκησης για τη σχολική ένταξη και την επαρκή παιδαγωγική και εκπαιδευτική υποστήριξη των μαθητών αυτών.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ

ΘΕΜΑ 1: *Εξυπηρέτηση πολιτών που αδυνατούν να προσέλθουν αυτοπροσώπως προκειμένου να υποβάλουν την αίτηση και τα δικαιολογητικά για έκδοση δελτίου ταυτότητας*
Ο Συνήγορος του Πολίτη δέχθηκε αναφορά από πολίτη ο οποία κατήγγειλε αξιωματικό υπηρεσίας αστυνομικού τμήματος, επειδή αρνήθηκε να στείλει αστυνομικό όργανο στην οικία της προκειμένου να παραλάβει αίτηση για έκδοση δελτίου ταυτότητας από τον κατάκοιτο πατέρα της. Τελικά, ο ασθενής απεβίωσε χωρίς να υποβάλει αίτηση για έκδοση δελτίου ταυτότητας.

Στο άρθρο 2 της με αρ. 3021/19/53/2005 ΥΑ [ΦΕΚ 1440/18.10.2005 Β΄], προβλέπεται η αυτοπρόσωπη υποβολή των σχετικών δικαιολογητικών. Ωστόσο, στο σχετικό κανονιστικό πλαίσιο δεν υπάρχει πρόβλεψη για την περίπτωση που υπάρχει αδυναμία αυτοπρόσωπης κατάθεσης. Τέλος, σημειώνεται ότι σε εγκύκλιο της Διεύθυνσης Οργάνωσης Νομοθεσίας της ΕΛΑΣ με αρ. πρωτ. Ζ011/10/Ζ1κ/30.11.2005, προβλέπεται ότι «σε περίπτωση που ο πολίτης είναι αδύνατον να μετακινηθεί και να προσέλθει στο κατάστημα της Αστυνομικής Υπηρεσίας [ΑμεΑ, ασθενείς], τότε το αρμόδιο όργανο επιβάλλεται να μεταβιάνει στην κατοικία του ενδιαφερόμενου προκειμένου να βεβαιώσει το γνήσιο της υπογραφής αυτού».

ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ

Με έγγραφό του προς τη Διεύθυνση Οργάνωσης Νομοθεσίας της ΕΛΑΣ, ο Συνήγορος του Πολίτη ζήτησε να ρυθμιστεί νομοθετικά το ζήτημα της μετάβασης αστυνομικού οργάνου στην οικία ατόμων που έχουν εξακριβωμένη αδυναμία για αυτοπρόσωπη υποβολή αίτησης για έκδοση δελτίου ταυτότητας ή διαβατηρίου, έτσι ώστε να αποτελεί δικαίωμα του πάσχοντος πολίτη και ρητή υποχρέωση της αστυνομικής αρχής και μην επαφίεται στη διακριτική ευχέρεια των οικείων αστυνομικών τμημάτων. Αναμένεται η απάντηση της ΕΛΑΣ.

ΘΕΜΑ 2: *Διαδικασία βεβαίωσης οφειλών προερχόμενων από παραβάσεις του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας και ενημέρωσης των οφειλετών*

Ο Συνήγορος του Πολίτη διερεύνησε ικανό αριθμό αναφορών πολιτών οι οποίοι δεν είχαν λάβει το προοριζόμενο για τον παραβάτη αντίγραφο της βεβαίωσης παράβασης οχήματος [κλήση], που τοποθετείται από το αστυνομικό όργανο στον ανεμοθώρακα (παρμπρίζ) του οχήματος. Το μεγάλο χρονικό περιθώριο που έχουν οι ΟΤΑ προκειμένου αρχικά να αναζητήσουν τους οφειλέτες των προστίμων και στη συνέχεια να ολοκληρώσουν τα επόμενα στάδια της διαδικασίας βεβαίωσης και είσπραξης τους είναι η βασική αιτία όλων των προβλημάτων που έχουν καταγραφεί από τις αναφορές των πολιτών που προ-

σφεύγουν στην Αρχή. Έτσι, οι ενδιαφερόμενοι καταλήγουν να λαμβάνουν γνώση για πρώτη φορά μιας παράβασης που φέρονται να έχουν διαπράξει, πολλά έτη μετά τον κατ' ισχυρισμόν χρόνο τέλεσης της [πέντε, έξι, ακόμη και δέκα έτη αργότερα]. Κατά συνέπεια δημιουργούνται εύλογες αμφιβολίες στους πολίτες τόσο για την τέλεση της ίδιας της παράβασης όσο και για το ενδεχόμενο να έχει ήδη εξοφληθεί το χρέος.

Με τον νέο Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας (ΚΟΚ), από τις 23.2.2007 και εξής, εισήχθησαν ρητές προθεσμίες βεβαίωσης και είσπραξης των διοικητικών προστίμων από τους ΟΤΑ Α΄ βαθμού, τόσο στις περιπτώσεις στις οποίες οι παραβάτες καταλαμβάνονται επ' αυτοφώρω όσο και σε εκείνες στις οποίες οι παραβάτες είναι απόντες κατά την επίδοση της πράξης βεβαίωσης της παράβασης από το αστυνομικό όργανο. Ωστόσο, το θεσμικό πλαίσιο βεβαίωσης και είσπραξης των διοικητικών προστίμων του ΚΟΚ, από παραβάσεις διατάξεων για στάση και στάθμευση οι οποίες είχαν επιβληθεί έως και τις 23.2.2007 εξακολουθεί να απασχολεί τον Συνήγορο του Πολίτη.

ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ

a. Να χρησιμοποιείται η βάση δεδομένων του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών κατά το πρώτο στάδιο της διαδικασίας για την είσπραξη του προστίμου, το οποίο συνίσταται στη σύνταξη από τον ΟΤΑ της πρώτης ατομικής ειδοποίησης και την αποστολή της στον παραβάτη, προκειμένου αυτή να αποστέλλεται αμέσως μετά τη διάπραξη της παράβασης. Παράλληλα, σε συνεργασία με το Κέντρο Πληροφορικής του Υπουργείου Οικονομικών, θα ήταν δυνατή η αναζήτηση του ΑΦΜ του παραβάτη, προκειμένου η υπηρεσία να προχωρήσει στην πλήρη σύνταξη του χρηματικού καταλόγου και στην ταμειακή βεβαίωση της οφειλής.

β. Επιπλέον, εν όψει της έκδοσης της ΚΥΑ κατ' εξουσιοδότηση του ΚΟΚ, προτείνεται:

1. να αποστέλλονται οι ΟΤΑ την πρώτη ατομική ειδοποίηση μέσα σε τρεις μήνες από την ημερομηνία κατά την οποία η πράξη βεβαίωσης της παράβασης θα περιέλθει στον οικείο ΟΤΑ [στην ίδια διάρκεια που ορίζεται στην παράγρ. 5 του άρθρου 104 του νέου ΚΟΚ].
2. να περιοριστεί σε εύλογο χρονικό διάστημα [π.χ. τριετία] ο εικοσαετής χρόνος παραγραφής από την ταμειακή βεβαίωση της οφειλής από πρόστιμο για παράνομη στάθμευση, έως την απαίτηση της οφειλής από τον δήμο ή την κοινότητα.

γ. Ο Συνήγορος του Πολίτη υπενθύμισε ένα εξίσου σημαντικό με τα παραπάνω ζήτημα, εκείνο της αδυναμίας των πολιτών να αποδείξουν το βάσιμο των ισχυρισμών τους για τη μη τέλεση της παράβασης καθεαυτή και επανέλαβε την πρόταση που είχε υποβάλει παλαιότερα στη διοίκηση, και συγκεκριμένα την απεικόνιση της παράβασης με χρήση νέων τεχνολογιών [στο πλαίσιο των σχετικών αποφάσεων της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα]. Η ανατύπωση των φωτογραφιών θα ήταν σκόπιμο να γίνεται μόνο στις περιπτώσεις στις οποίες ο παραβάτης, γνωρίζοντας ότι η υπηρεσία διαθέτει φωτογραφικό υλικό, προβαίνει στην υποβολή μιας βάσιμης ένστασης.

ΘΕΜΑ 3: Πιστοποίηση αστικής και δημοτικής κατάστασης ανήλικων τέκνων αλλοδαπών
Ο Συνήγορος του Πολίτη έχει χειριστεί μια σειρά αναφορών με αντικείμενο ειδικά προβλήματα ανήλικων τέκνων αλλοδαπών τα οποία έχουν γεννηθεί στην Ελλάδα. Η γέννηση των παιδιών αυτών μακριά από τη χώρα της ιθαγένειάς τους και η μακροχρόνια απουσία των γονέων τους από εκείνη τη χώρα καθιστούν συχνά δυσχερή τη δημοτολογική τους τακτοποίηση, με αποτέλεσμα να στερούνται στοιχειώδη μέσα απόδειξης της ταυτότητάς τους απέναντι στις ελληνικές αρχές.

Τα προβλήματα αυτά τα επισημαίνει και αναφορά η οποία υποβλήθηκε στον Συνήγορο του Πολίτη από το Πανελλαδικό Δίκτυο Μεταναστριών και την Ένωση Αφρικανών Γυ-

ναικών, με ειδικότερο θέμα την άρνηση των αρμόδιων δημοτικών αρχών να χορηγήσουν πιστοποιητικό γεννήσεως σε τέκνα αλλοδαπών γεννημένα στην Ελλάδα, με αποτέλεσμα δυσκολίες στην εγγραφή των παιδιών σε παιδικούς σταθμούς, σε σχολεία κ.λπ., παρά το γεγονός ότι διαθέτουν ληξιαρχική πράξη γεννήσεως.

Ο Συνήγορος του Πολίτη διαπίστωσε ότι η εν λόγω πρακτική της διοίκησης είναι κατ' αρχήν σύννομη, καθώς, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, μόνιμοι κάτοικοι που εγγράφονται στα δημοτολόγια δήμων και κοινοτήτων μπορούν να είναι μόνον οι έλληνες πολίτες. Η διαφοροποίηση αυτή για λόγους ιθαγένειας εμπίπτει στην εξαίρεση από το πεδίο εφαρμογής της νομοθεσίας κατά των διακρίσεων που προβλέπεται από το άρθρο 4, παράγρ. 2 του Ν. 3304/2005. Ωστόσο, αυτή η τυπικά θεμιτή διαφοροποίηση και η μη εγγραφή των ανδρικών τέκνων αλλοδαπών στα δημοτολόγια προκαλεί ουσιαστικά προβλήματα στην ομαλή διαβίωση των αλλοδαπών κατοίκων της χώρας, τόσο των παιδιών όσο και των ενηλίκων.

ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ

α. Να εκδοθεί εγκύκλιος από το Υπουργείο Εσωτερικών με την οποία να διευκρινίζεται ότι, στην περίπτωση των αλλοδαπών ανηλίκων, η ληξιαρχική πράξη γεννήσεως γίνεται δεκτή από όλες τις αρμόδιες υπηρεσίες ως έγγραφο ισοδύναμο με το πιστοποιητικό γεννήσεως, τουλάχιστον για τις διαδικασίες που εμπίπτουν στην άσκηση και την απολαβή των δικαιωμάτων του παιδιού σύμφωνα με την ομώνυμη διεθνή σύμβαση

β. Να δημιουργηθεί ειδικό δημοτικό μπτρώο αλλοδαπών μονίμων κατοίκων, η εγγραφή στο οποίο θα εξομοιώνεται με την εγγραφή σε δημοτολόγιο, εκτός φυσικά από τις περιπτώσεις δικαιωμάτων που συνδέονται με την απόκτηση ελληνικής ή ευρωπαϊκής ιθαγένειας. Μακροπρόθεσμα, στο πλαίσιο της ενσωμάτωσης ευρωπαϊκής Οδηγίας για το καθεστώς «μακράς διαμονής», ο νομοθέτης θα μπορούσε να εξετάσει το ενδεχόμενο να τροποποιηθεί ο Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων ώστε το παραπάνω δημοτικό μπτρώο αλλοδαπών μονίμων κατοίκων να ενσωματωθεί στα δημοτολόγια.

γ. Τέλος, ο Συνήγορος του Πολίτη ενθάρρυνε τη διοίκηση να προχωρήσει σε νομοθετικές ρυθμίσεις για την κοινωνική ενσωμάτωση των αλλοδαπών που γεννήθηκαν στην Ελλάδα ή μετανάστευσαν ανήλικοι και ενηλικιώνονται σε αυτή σπουδάζοντας σε ελληνικά εκπαιδευτικά ιδρύματα.

ΘΕΜΑ 4: Είσοδος, διαμονή και κοινωνική ένταξη αλλοδαπών

Ο Συνήγορος του Πολίτη, στο πλαίσιο της γενικής του αρμοδιότητας να παρεμβαίνει για την πρόσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου, αλλά και να διερευνά ατομικές αναφορές για ζητήματα που άπονται του νέου Ν. 3536/2007 [ο οποίος τροποποίησε τον Ν. 3386/2005], διατύπωσε τις παρακάτω προτάσεις:

α. *Συμμετοχή μεταναστευτικών οργανώσεων στην Εθνική Επιτροπή για την Κοινωνική Ένταξη των Μεταναστών του άρθρου 1 του Ν. 3536/2007*

Προτείνεται να συμμετέχουν δύο εκπρόσωποι των μεταναστευτικών οργανώσεων. Κριτήριο δε για την επιλογή των οργανώσεων θα πρέπει να είναι η αναγγώρισή τους από το ελληνικό κράτος, η αντιπροσωπευτικότητά τους με βάση τον αριθμό των μετών τους και ο πληθυσμός στην Ελλάδα τον οποίο ο οργάνωση εκπροσωπεί.

β. *Δικαίωμα επανεισόδου στη χώρα*

Προτείνεται να παρέχεται στους αλλοδαπούς που εξέρχονται προσωρινά από την Ελλάδα το δικαίωμα να επιστρέψουν σε αυτή εφόσον διαμένουν νόμιμα στη χώρα και κατέχουν βεβαίωση πλήρους αίτησης για άδεια διαμονής.

γ. Υπολογισμός των ενσήμων για τα οποία έχει γίνει καταγγελία στο ΙΚΑ για χορήγηση άδεια διαμονής

Στον υπολογισμό των ημερών ασφάλισης που απαιτούνται προκειμένου να χορηγηθεί άδεια διαμονής σε αλλοδαπό λόγω εξαρτημένης εργασίας προτείνεται να προσμετρώνται και οι ημέρες ασφάλισης τις οποίες το ΙΚΑ αναγνωρίζει με πρωτοβάθμια απόφασή του ύστερα από σχετική καταγγελία του ενδιαφερομένου κατά του εργοδότη του, χωρίς να απαιτείται η δικαστική διερεύνηση της καταγγελίας.

δ. Θεώρηση εισόδου για οικογενειακή συνένωση σε παράνομα διαμένοντες αλλοδαπούς
Προτείνεται να απαλειφθεί, ως λόγος απόρριψης της θεώρησης εισόδου για οικογενειακή συνένωση, η κατά το παρελθόν παράνομη διαμονή στη χώρα του ενδιαφερόμενου αλλοδαπού πλησίον του συντηρούντος (άρθρο 29β, ΥΠΕΞ 3497.3/550/ΑΣ 4000/ 29.11.2005).

ε. Άδεια διαμονής για εξαιρετικούς λόγους

Προτείνεται να απαλειφθεί η προϋπόθεση κατοχής διαβατηρίου με θεώρηση εισόδου από τον αιτούντα (άρθρο 11, παράγρ. 1 του Ν. 3536/2007). Αντ' αυτής, προϋποθέσεις για τη χορήγηση της άδειας να είναι η απόδειξη ορισμένου λόγου που καθιστά αναγκαία τη διαμονή του ενδιαφερομένου στην Ελλάδα και συγκεκριμένα: i) η ύπαρξη ισχυρού δεσμού με ημεδαπό ή κοινοτικό πολίτη ή με άτομο που διαμένει νόμιμα και μακροχρόνια στη χώρα, ii) η γέννηση του ενδιαφερομένου στην Ελλάδα, iii) η φοίτηση επαρκούς χρόνου σε ελληνικό εκπαιδευτικό ίδρυμα, iv) η αδυναμία απομάκρυνσή του στο μεσοπρόθεσμο μέλλον από το ελληνικό έδαφος.

στ. Μακροχρόνια άδεια διαμονής στη δεύτερη γενιά μεταναστών

Προτείνεται να απόδοση καθεστώτος αόριστης διαμονής ή επί μακρόν διαμένοντος στους αλλοδαπούς υπηκόους δεύτερης γενιάς με την ενηλικίωσή τους. Στο καθεστώς αυτό θα μπορούν να υπαχθούν οι νόμιμα ή οι παράνομα διαμένοντες αλλοδαποί που έχουν ενηλικιωθεί, εφόσον μπορούν να αποδείχουν ότι διέμεναν στην Ελλάδα επί δέκα έτη πριν από την ενηλικίωσή τους και ότι έχουν επαρκή γνώση της ελληνικής γλώσσας.

ζ. Πρόβλεψη για το καθεστώς διαμονής των αλλοδαπών οι οποίοι εκπίπτουν από εκείνο των ομογενών

Αλλοδαπός υπήκοος τρίτης χώρας του οποίου το αίτημα για άδεια διαμονής ως ομογενούς ή συζύγου ομογενούς απορρίπτεται, προτείνεται να λαμβάνει εξάμηνη προσωρινή άδεια διαμονής, η οποία να παρέχει πρόσβαση στην αγορά εργασίας, με απόφαση του ΓΓ της οικείας Περιφέρειας.

η. Αντιμετώπιση της εύλογης αδυναμίας εμπρόθεσμης υπαγωγής στη διαδικασία νομιμοποίησης διαμονής εξαιτίας διοικητικών καθυστερήσεων

Προτείνεται να κριθεί παραταθείσα η προθεσμία της 30.9.2007 για την υπαγωγή στη διαδικασία νομιμοποίησης του Ν. 3536/2007 εκείνων των αλλοδαπών των οποίων η δυνατότητα υπαγωγής θεμελιώνεται στην απορριπτική απόφαση του ΓΓ Περιφέρειας σχετικά με αίτημα για χορήγηση ή ανανέωση της άδειας διαμονής [άρθρο 18, παράγρ. 4α, περίπτωση δδ' του Ν. 3536/2007]. Λόγω διοικητικών δυσλειτουργιών και καθυστερήσεων, δεν έχουν διερευνηθεί όλα τα αιτήματα τα οποία η διοίκηση θα απέρριπτε, με συνέπεια οι ενδιαφερόμενοι να έχουν στερηθεί τη δυνατότητα να αξιοποιήσουν την ευνοϊκή ρύθμι-

ση. Για τον λόγο αυτόν, προτείνεται να μπορούν αυτοί να υπάγονται στη διαδικασία νομιμοποίησης του άρθρου 18 του Ν. 3536/2007 μέσα σε ένα τρίμηνο από την παραλαβή της απορριπτικής απόφασης, ανεξαρτήτως του χρόνου έκδοσής της.

θ. Απάλειψη ανεπιεικών κυρώσεων ή βαρών

Προτείνεται να καταργηθεί η προθεσμία του ενός μηνός προκειμένου να δηλώνεται στις αρμόδιες αρχές η μεταβολή της διεύθυνσης ή της αστικής κατάστασης, η απώλεια ή η αλλαγή διαβατηρίου, η απώλεια της άδειας διαμονής, η αλλαγή εργοδότη, η καταγγελία της σύμβασης εργασίας (άρθρο 73, παράγρ. 2 του Ν. 3386/2005). Επίσης, προτείνεται να μπορεί να κατατεθεί η σχετική δήλωση σε όλη τη διάρκεια ισχύος της άδειας διαμονής. Τέλος, προτείνεται η παράλειψη του αλλοδαπού να δηλώσει συγκεκριμένα γεγονότα να αποτελεί λόγο για την άρνηση χορήγησης άδειας διαμονής μόνον εφόσον υπάρχει πρόθεση να καταστρατηγοθούν οι διατάξεις του μεταναστευτικού νόμου.

ι. Απαγόρευση επανειλημμένων κρατήσεων *pros apéλαση σε περίπτωση ανέφικτης απέλασης*

Η κράτηση προς εκτέλεση διοικητικής απέλασης σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να υπερβαίνει τους τρεις μήνες. Αν δεν είναι εφικτή η απέλαση του αλλοδαπού από την Ελλάδα, η κράτησή του αίρεται ευθύς μόλις διαπιστωθεί η αδυναμία απέλασης. Στις περιπτώσεις ανέφικτης απέλασης, προτείνεται ο αλλοδαπός να μην μπορεί να κρατηθεί εκ νέου, παρά μόνον εάν η απέλαση έχει καταστεί πλέον εφικτή.

ια. Άρση δικαστικών απελάσεων για λόγους παράνομης εργασίας – διαμονής

Προτείνεται η δικαστική απέλαση εις βάρος αλλοδαπού για λόγους παράνομης εισόδου, εξόδου, διαμονής και εργασίας να αίρεται αυτοδικαίως στην περίπτωση που αυτός έχει ζητήσει την υπαγωγή του σε διάταξη νομιμοποίησης διαμονής παράνομα διαμένοντων αλλοδαπών.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ – ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

ΘΕΜΑ: Διαφημιστικές πινακίδες στο οδικό δίκτυο

Η Αρχή έχει διερευνήσει, σε αρκετές υποθέσεις, τις ενέργειες της διοίκησης αναφορικά με διαφημιστικές πινακίδες και πλαίσια τοποθετημένα κατά μήκος του οδικού δικτύου. Σε αρκετές περιπτώσεις, διαπιστώθηκε ότι οι διαφημιστικές κατασκευές είχαν τοποθετηθεί χωρίς να πληρούνται οι νόμιμες προϋποθέσεις: σε κοινόχρηστους χώρους που δεν είχαν χωροθετηθεί για τέτοια χρήση με απόφαση δημοτικού συμβουλίου, χωρίς απόφαση δημάρχου και χωρίς να έχει γίνει έλεγχος των προδιαγραφών τους, κατά παράβαση των σχετικών διατάξεων του Ν. 2946/2001. Σε άλλες περιπτώσεις, τα διαφημιστικά πλαίσια ήταν κατασκευασμένα με τέτοιο τρόπο που υπήρχε σοβαρός κίνδυνος κατάρρευσης αν κάποιο όχημα προσέκρουε σε αυτά. Ο Συνήγορος του Πολίτη αξιολόγησε το πρόβλημα ως ιδιαίτερα σοβαρό, καθώς οι παράνομες πινακίδες και οι κακοτεχνίες των συναφών κατασκευών αποτελούν κίνδυνο για την οδική ασφάλεια, και συχνά, όταν έχουν τοποθετηθεί σε πεζοδρόμια, παρεμποδίζουν τη διέλευση των πεζών και ιδίως των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ

α. Να θεσπιστούν τεχνικές προδιαγραφές ασφαλείας για την κατασκευή των διαφημιστικών πλαισίων που τοποθετούνται κατά μήκος του οδικού δικτύου, ώστε σε περίπτωση

πρόσκρουσης οχήματος να μην υπάρχει κίνδυνος αυτά να καταρρεύσουν πάνω σε οχήματα ή πεζούς.

β. Να εκδοθεί οδηγία ή διάταξη που να ορίζει κανόνες για τις αποφάσεις των δημοτικών συμβουλίων που καθορίζουν κοινόχροστους χώρους για την τοποθέτηση διαφημιστικών πινακίδων. Συγκεκριμένα, σε αυτές τις αποφάσεις να προσδιορίζεται, με την πλέον αναλυτική περιγραφή, η ακριβής θέση των πινακίδων, το είδος και το μέγιστο επιτρεπόμενο μέγεθος για κάθε χωροθετημένη πινακίδα, και επιπλέον οι αποφάσεις να συνοδεύονται από διαγράμματα που θα τα συντάσσουν οι δημοτικές υπηρεσίες οδοποιίας ή οι υπηρεσίες με αρμοδιότητα σύνταξης κυκλοφοριακών μελετών: Ένα γενικό διάγραμμα να περιλαμβάνει τις θέσεις όλων των διαφημιστικών πινακίδων και σε αυτό να αναγράφεται η μεταξύ τους απόσταση. Τέλος, για κάθε προτεινόμενη θέση να συντάσσεται διάγραμμα σε κλίμακα 1:100, που να προσδιορίζει με ακρίβεια το σημείο και τον προσανατολισμό του διαφημιστικού πλαισίου.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

ΘΕΜΑ: Μεταφορά ποδηλάτων με το μετρό: Πιλοτική εφαρμογή του μέτρου

Ο Συνήγορος του Πολίτη διερεύνησε ομάδα αναφορών που υποβλήθηκαν από ποδίτες-ποδηλάτες, οι οποίοι υπέβαλαν αίτημα μεταφοράς των ποδηλάτων τους με τους συρμούς του μετρό και ουδέποτε έλαβαν απάντηση από την ΑΜΕΛ ΑΕ. Με αφορμή τις αναφορές αυτές, η Αρχή διερεύνησε τον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζεται η μεταφορά ποδηλάτων στους υπόγειους σιδηροδρόμους άλλων ευρωπαϊκών πρωτευουσών, καθώς και τη σχετική νομοθεσία και τη θέση της ΕΕ για το ποδήλατο, και διαπίστωσε ότι στη Διάσκεψη της Λιουμπλιάνας¹ το 2004 οι Υπουργοί Μεταφορών των χωρών της ΕΕ:

- συμφώνησαν ότι ο ποδηλατικός σχεδιασμός και τα μέτρα προώθησης του ποδηλάτου αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της πολιτικής ανάπτυξης των αστικών μεταφορών,
- αποφάσισαν να θεσπίσουν πλαίσιο εθνικής ποδηλατικής πολιτικής με σαφείς στόχους και ενέργειες, σε συνεργασία με τους άλλους φορείς της δημόσιας διοίκησης, τους ΟΤΑ, τις ποδηλατικές ενώσεις και τους κατασκευαστές ποδηλάτων,
- επισήμαναν την ανάγκη να ψηφιστεί νομοθεσία και να θεσπιστούν κανονισμοί και κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την προοπτική χρήσης του ποδηλάτου αλλά και να ληφθούν μέτρα για την ασφάλεια των ποδηλατών.

ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ

Να εξεταστεί η πιθανότητα πιλοτικής εφαρμογής της μεταφοράς των ποδηλάτων με τους συρμούς του μετρό, ώστε να διαπιστωθούν στην πράξη οι θετικές και οι αρνητικές συνέπειες της εφαρμογής του μέτρου στην επιβαρυμένη κυκλοφοριακά πρωτεύουσα.

ΕΞΕΛΙΞΗ

Αρχικά η ΑΜΕΛ ΑΕ, αφού επικοινώνησε με το Γραφείο Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών, υποσχέθηκε ότι θα μελετήσει το ζήτημα και θα διοργανώσει διάσκεψη με όλους τους ενδιαφερομένους φορείς, ώστε το ζήτημα να συζητηθεί εκτενώς. Μάλιστα, η διάσκεψη είχε προγραμματιστεί για τα τέλη Αυγούστου, αλλά τελικά δεν πραγματοποιήθηκε, λόγω της προεκλογικής περιόδου. Μετά την απλαγή ηγεσίας στο Υπουργείο Μεταφορών, δεν υπάρχει τίποτε νεότερο ως προς το θέμα. Σύμφωνα με νεότερην αναφορά, οι ποδηλάτες προσανατολίζονται πλέον στη διευθέτηση του αιτήματός τους διά της δικαστικής οδού.

¹ «European conference of Ministers of Transport: National policies to promote cycling-implementing sustainable urban travel policies: Moving ahead» [«Ευρωπαϊκή διάσκεψη Υπουργών Μεταφορών: Εθνικές ποδηλατικές για το ποδήλατο – Εφαρμογή ποδηλατικών βιώσιμης ανάπτυξης των αστικών μεταφορών: Πορεία προς το μέλλον»], 00ΣΑ, Λιουμπλιάνα 2004.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ – ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

ΘΕΜΑ 1: Απαλλαγή αναγνωρισμένων πολιτικών προσφύγων από την υποχρέωση καταβολής φόρου μεταβίβασης για αγορά πρώτης κατοικίας

Ο Συνήγορος του Πολίτη δέχθηκε αναφορές από αναγνωρισμένους πολιτικούς πρόσφυγες που διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα σχετικά με την άρνηση κάποιων ΔΟΥ να τους απαλλάξουν από τον φόρο μεταβίβασης για αγορά πρώτης κατοικίας.

Παρά την έγγραφη παρέμβαση της Αρχής, οι υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών παρέμειναν αμετακίνητες στην αρνητική τους στάση, επικαλούμενες σχετική διάταξη της με αρ. 1080792/1428/0013/ΠΟΛ.1162/10.7.1989 ΥΑ, η οποία επιφυλάσσει την απαλλαγή μόνο σε έλληνες πολίτες και πολίτες της ΕΕ που κατοικούν στην Ελλάδα.

Η συγκεκριμένη ωστόσο διάταξη, εκτός του ότι ήδη έχει κριθεί από τη νομοθογία ως κείμενο εκτός νομοθετικής εξουσιοδότησης του Ν. 1078/1980, δεν εναρμονίζεται με την ιδιαίτερη υποχρέωση για μέριμνα που υπέχει η χώρα μας έναντι των αναγνωρισμένων πολιτικών προσφύγων, δυνάμει των κανόνων της Σύμβασης της Γενεύης, που κατισχύουν κάθε άλλης διάταξης. Μετά τη διερεύνηση της υπόθεσης, ο Συνήγορος του Πολίτη συνέταξε πόρισμα, το οποίο απούθυνε στον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών.

ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ

α. Οι αρμόδιες υπηρεσίες του υπουργείου να ανακαλέσουν τις απορριπτικές πράξεις και να επανεξετάσουν τα υπάρχοντα αιτήματα –αλλά και όσα υποβληθούν στο εξής– αναγνωρισμένων πολιτικών προσφύγων για απαλλαγή της πρώτης κατοικίας από τον φόρο μεταβίβασης, ερμηνεύοντας την κείμενη φορολογική νομοθεσία υπό το πρίσμα των διατάξεων της Σύμβασης της Γενεύης και του Ν. 3304/2005 και αποφεύγοντας την εφαρμογή της διάταξης της με αρ. 1080792/1428/0013/ΠΟΛ.1162/10.7.1989 απόφασης του Υπουργού Οικονομικών η οποία κρίθηκε από τη νομολογία των έλληνικών δικαστηρίων ως κείμενο εκτός εξουσιοδότησης.

β. Να τροποποιηθεί ροτά η κρίσιμη υπουργική απόφαση για λόγους ασφάλειας δικαίου, αλλά και για τον αποτελεσματικό συντονισμό και τη διευκόλυνση των κατά περίπτωση αρμόδιων ΔΟΥ, οι οποίες τελικά καλούνται να εφαρμόσουν τους σχετικούς κανόνες.

ΘΕΜΑ 2: Φορολόγηση εκπαιδευτικού επιδόματος προερχόμενου από συμμετοχή σε πρόγραμμα επαγγελματικής κατάρτισης

Ο Συνήγορος του Πολίτη διερεύνησε αναφορά πολίτη ο οποίος ζήτησε τη διενέργεια ελέγχου νομιμότητας ως προς τη φορολόγηση εκπαιδευτικού επιδόματος που προήλθε από συμμετοχή του σε πρόγραμμα κατάρτισης το οποίο είχε παρακολουθήσει το 2005 σε Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΚΕΚ). Συγκεκριμένα, το εκπαιδευτικό επίδομα φορολογήθηκε σε ποσοστό 20% επί του ακαθάριστου ποσού, πλέον τελών ΟΓΑ και χαρτοσήμου σε ποσοστό 3,6%. Ως εκ τούτου, το εκπαιδευτικό επίδομα, που χορηγείται σε άνεργους συμμεέχοντες σε προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης από πιστοποιημένα ΚΕΚ, θεωρείται εισόδημα και υπόκειται σε φορολόγηση. Με αφορμή τη διερεύνηση της αναφοράς, διαπιστώθηκε η έλληψη νομοθετικού πλαισίου ως προς τον προσδιορισμό του εκπαιδευτικού επιδόματος ως εισόδημας, επιπλέον δε παρατηρήθηκε διαφορετική φορολογική αντιμετώπιση άλλων κατηγοριών δράστης της ίδιας κοινωνικής ομάδας.

ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ

Η εξέταση του ζητήματος προς την κατεύθυνση της εναρμόνισης της φορολογικής πολιτικής με την πολιτική καταπολέμησης της ανεργίας, καθώς το επίδομα θα μπορούσε να

Θεωρούμενη έκτακτη βοήθημα ή έκτακτη πρόσθετη αμοιβή που δεν υπόκειται σε φόρο. Το εκπαιδευτικό επίδομα δεν συγκεντρώνει τα ουσιώδη χαρακτηριστικά της έννοιας του εισιδήματος, καθώς οι συμμετέχοντες σε εκπαιδευτικές ευκαιρίες και δράσεις του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου είναι άνεργοι που δεν παρέχουν υπηρεσίες. Εξάλλου, η αντιμετώπιση του εκπαιδευτικού επιδόματος ως εισιδήματος αναχαιτίζει την πρόθεση της χορηγούμενης βοήθειας, που είναι η ενίσχυση των ανέργων μέσα από την επιδοτούμενη εκπαίδευση. Επιπλέον, η μονομερής ενίσχυση των εργοδοτών (πρόβλεψη φοροαπαλλαγής) σε συνδυασμό με την αυστηρή φορολογική πολιτική για τους ανέργους (φορολόγηση του εκπαιδευτικού επιδόματος) δεν προάγουν τον γενικότερο στόχο της καταπολέμησης της ανεργίας και του κοινωνικού αποκλεισμού, αφού τα φορολογικά μέτρα που εφαρμόζονται δεν ανακουφίζουν τους πολίτες που βρίσκονται σε ιδιαίτερη κατάσταση προστασίας και έχουν ανάγκη από τη φοροαπαλλαγή.

ΕΞΕΛΙΞΗ

Το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών [Γενική Διεύθυνση Φορολογίας, Διεύθυνση Φορολογίας Εισοδήματος/Δ12, Τμήμα Α΄] ανταποκρίθηκε γνωστοποιώντας εγγράφως τις σχετικές διατάξεις του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, χωρίς ωστόσο να λάβει θέση στον σχετικό προβληματισμό επί του ζητήματος. Το Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας επίσης δεν έχει απαντήσει έως σήμερα για το συγκεκριμένο θέμα.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ – ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

ΘΕΜΑ: Διάσταση απόψεων πολεοδομίας και αρχαιολογικής υπηρεσίας

Σε αρκετές περιπτώσεις διαμεσολάβησης έχει διαπιστωθεί πρόβλημα στον συντονισμό και διάσταση απόψεων ως προς την ερμηνεία πολεοδομικών διατάξεων που αποσκοπούν στην προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, όπως είναι οι ειδικοί όροι δόμησης στην Αθήνα πλόγω γειτνίασης με αρχαιολογικούς χώρους (ΠΔ 19.2/5.3.1975, ΦΕΚ 53/1975 Δ΄). Η δυσλειτουργία αυτή, που χαρακτηρίζει τις πολεοδομικές και τις αρχαιολογικές υπηρεσίες, προκαλεί σύγχυση ως προς την εφαρμογή της ισχύουσας νομοθεσίας, ανασφάλεια δικαιού στους πολίτες και φαινόμενα αντιφατικής δράσης των αρμόδιων φορέων.

ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ

Οι Υπουργοί Πολιτισμού και ΠΕΧΩΔΕ να αξιολογήσουν, στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς τους, τη δυνατότητα για αποσαφήνιση και οριοθέτηση των αρμοδιοτήτων των πολεοδομικών και των αρχαιολογικών υπηρεσιών σε θέματα ειδικών όρων δόμησης, ούτως ώστε να υπάρξει εύρυθμη συνεργασία και ασφάλεια δικαιού.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

ΘΕΜΑ: Πρόσβαση των ΑμεΑ σε κτίρια

Από τη διερεύνηση αναφορών διαπιστώθηκε ότι οι ειδικές κτιριακές ρυθμίσεις για ΑμεΑ [άρθρο 28 του Ν. 2831/2000] αφορούν σε ορισμένες μόνο χρήσεις κτιρίων. Έτσι, αφενός παρεμποδίζεται η ελευθερία κίνησης των εν πλόγω ατόμων, αφετέρου αναπαράγονται εργασιακά στερεότυπα εις βάρος των ατόμων με ΑμεΑ, π.χ. ότι τα άτομα αυτά δεν μπορούν να εργάζονται παρά μόνον από θέσεις γραφείου.

ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ

Να ενσωματωθούν στον Γενικό Οικοδομικό Κανονισμό οι απαραίτητες ειδικές ρυθμίσεις για την πρόσβαση των ΑμεΑ σε κτίρια, προκειμένου να διευκολυνθεί η συμμετοχή τους στην οικονομική και την κοινωνική ζωή της χώρας [άρθρο 21, παράγρ. 6 του Συντάγματος, άρθρο 10 του Ν. 3304/2005].

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

ΘΕΜΑ: Άρνηση γενικού νοσοκομείου Αττικής να χορηγήσει αντίγραφο ιατρικής πράξης ασθενούς

Ο Συνήγορος του Πολίτη δέχθηκε αναφορά αδελφής νοσοπλευομένου σύμφωνα με την οποία ο θεράπων ιατρός αρνήθηκε να της χορηγήσει αντίγραφο μαγνητικής τομογραφίας, η οποία περιλαμβανόταν στον ιατρικό φάκελο του αδελφού της, επειδή δεν υπήρχε η δυνατότητα δημιουργίας αντιγράφου.

Ο Συνήγορος του Πολίτη επισήμανε ότι το δικαίωμα πρόσβασης μπορεί να ασκηθεί σύμφωνα την παράγρ. 4 του άρθρου 5 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (είτε με μελέτη του εγγράφου στο οικείο νοσοκομείο είτε με χορήγηση αντιγράφου). Η επιλογή του τρόπου άσκησης του δικαιώματος επαφίεται στον δικαιούχο. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, η ενδιαφερόμενη θέλησε να ασκήσει το συγκεκριμένο δικαίωμα όχι με απλή αυτοψία αλλά με χορήγηση αντιγράφου. Το νοσοκομείο όμως δεν είχε στη διάθεσή του τα μέσα για την παραγωγή αντιγράφων μαγνητικών τομογραφιών. Τελικά, ύστερα από παρέμβαση της Αρχής, χορηγήθηκε η πρωτότυπη μαγνητική τομογραφία στην ενδιαφερόμενη, ώστε να προβεί η ίδια στη δημιουργία αντιγράφου.

ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ

Ως προς τη χορήγηση αντιγράφων μαγνητικών τομογραφιών, να προστεθεί στη φράση «χορήγηση αντιγράφου» της περίπτωσης β', παράγρ. 4, άρθρο 5 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας η φράση «ή, όπου αυτή είναι αδύνατη, του πρωτοτύπου, προς δημιουργία αντιγράφου από τον διοικούμενο». Αυτή η προσθήκη είναι απαραίτητη προκειμένου να παρακάμπτονται προβλήματα που ανακύπτουν λόγω ελλείψεων στην υλικοτεχνική υποδομή των δημόσιων υπηρεσιών.